

Regierollen Transitievisie Warmte

Welke regierollen kan een gemeente kiezen voor het maken van de Transitievisie Warmte en welke keuzes liggen hieraan ten grondslag?

Afwachtende regisseur

Welke basiskeuzes maakt de Afwachter regisseur?

- 1 De Afwachter legt de transitievisie ter inzage voor aan inwoners conform de Omgevingswet.
- 2 De Afwachter consulteert alleen de noodzakelijke stakeholders, zoals woningcorporaties en netbeheerders.
- 3 De Afwachter geeft tempo geen prioriteit en wijst weinig aardgasvrije wijken aan voor 2030.
- 4 De Afwachter behandelt de warmtetransitie als een op zichzelf staande opgave.

Welke doelen zijn kenmerkend voor de Afwachter regisseur?

- De Afwachter wil of moet op korte termijn andere opgaven prioriteit geven boven de warmtetransitie.
- De Afwachter wil de warmtetransitie niet overhaasten en draagvlak niet ondermijnen.
- De Afwachter wil ontwikkelingen in techniek, kosten en wet- en regelgeving afwachten.
- De Afwachter richt zich vooral op doelen die hij kostenefficiënt waar kan maken.

Wat is kenmerkend voor de werkwijze van de Afwachter regisseur?

- De Afwachter stelt zichzelf uitsluitend doelen die volgens het Klimaatakkoord verplicht zijn.
- De Afwachter zet pas in op aardgasvrij als hiervoor draagvlak is bij inwoners, stakeholders en college.

Integrale regisseur

Welke basiskeuzes maakt de Integrale regisseur?

- 1 De Integralist consulteert gericht een diverse groep inwoners voor integraal beleid en benut dit voor de transitievisie.
- 2 De Integralist komt via co-creatie met stakeholders uit diverse domeinen tot integraal beleid en benut dit voor de transitievisie.
- 3 De Integralist laat het tempo van de warmtetransitie afhangen van hoe het past binnen de integrale aanpak.
- 4 De Integralist pakt de warmtetransitie aan in samenhang met andere ruimtelijke en sociaal-economische opgaven.

Welke doelen zijn kenmerkend voor de Integrale regisseur?

- De Integralist wil de warmtetransitie aanpakken in samenhang met andere ruimtelijke en sociaal-economische opgaven.
- De Integralist wil kosten, werk en hinder voor inwoners beperken door opgaven slim te combineren.

Wat is kenmerkend voor de werkwijze van de Integrale regisseur?

- De Integralist spreekt met partners om ruimtelijke en sociaal-economische opgaven te combineren.
- De Integralist organiseert dat afdelingen van de gemeente samen integraal beleid opstellen.

Keuzes

Wat zijn basiskeuzes bij het invullen van de regierol?

- 1 Hoe breed is de groep inwoners en welke mate van invloed geeft zij hen?
- 2 Hoe breed is de groep overige stakeholders die de gemeente betreft en welke mate van invloed geeft zij hen?
- 3 In welk tempo wil de gemeente dat de gebouwde omgeving aardgasvrij wordt?
- 4 Pakt de gemeente de warmtetransitie apart aan of in samenhang met andere maatschappelijke opgaven?

Procesregisseur

Welke basiskeuzes maakt de Procesregisseur?

- 1 De Procesregisseur komt via co-creatie met een brede groep inwoners tot de transitievisie.
- 2 De Procesregisseur komt via co-creatie met een brede groep stakeholders tot de transitievisie.
- 3 De Procesregisseur maakt niet het tempo van de warmtetransitie leidend, maar een zorgvuldige belangenafweging.
- 4 De Procesregisseur behandelt de warmtetransitie in principe als zelfstandige opgave, maar kan dit aanpassen vanuit de uitkomsten van het proces.

Welke doelen zijn kenmerkend voor de Procesregisseur?

- De Procesregisseur wil de warmtetransitie zorgvuldig voorbereiden en belangen van inwoners en stakeholders afwegen.
- De Procesregisseur wil inwoners en stakeholders betrekken en mede-verantwoordelijk maken voor de warmtetransitie.
- De procesregisseur wil vernieuwende ideeën ophalen bij stakeholders en inwoners.
- De Procesregisseur wil geen verwachtingen wekken over de warmtetransitie die hij niet kan waarmaken.

Wat is kenmerkend voor de werkwijze van de Procesregisseur?

- De Procesregisseur organiseert veel overleg tussen inwoners, stakeholders en de gemeente.
- De Procesregisseur bereidt een zorgvuldige afweging per wijk voor, waarin draagvlak in de wijk voorop staat.
- De Procesregisseur sluit in de transitievisie aan op bestaande initiatieven in wijken.
- De Procesregisseur richt het proces zo in dat gemeente, stakeholders en inwoners tempo kunnen maken na 2030.

Sturende regisseur

Welke basiskeuzes maakt de Sturende regisseur?

- 1 De Stuurder legt de transitievisie ter inzage voor aan inwoners conform de Omgevingswet.
- 2 De Stuurder beslist samen met een beperkte groep stakeholders die nodig is om resultaten te halen.
- 3 De Stuurder wil tempo in de warmtetransitie en wil snel duidelijk resultaat behalen.
- 4 De Stuurder behandelt de warmtetransitie in principe als een opzichzelfstaande opgave.

Welke doelen zijn kenmerkend voor de Sturende regisseur?

- De Stuurder wil tempo maken met de warmtetransitie en vindt de zichtbaarheid van de resultaten belangrijk.
- De Stuurder wil voor inwoners en stakeholders helderheid scheppen over wanneer welke wijken van het gas afgaan.
- De Stuurder wil starten om op basis van concrete ervaringen te kunnen leren voor het vervolg.
- De Stuurder wil daadkrachtig sturen om leiding te geven aan deze complexe, maatschappelijke opgave.

Wat is kenmerkend voor de werkwijze van de Sturende regisseur?

- De Stuurder kiest voor een beperkte groep stakeholders die meebeslist, om voortgang en tempo te bewaken.
- De Stuurder probeert inwoners en stakeholders zo veel mogelijk duidelijkheid te geven over de wijkaanpak.
- De Stuurder geeft inwoners en stakeholders een doorkijk naar hoe de warmtetransitie er na 2030 uitziet.

Over deze kaart
Deze kaart geeft een overzicht van verschillende invullingen van de 'regierol' die gemeenten hebben bij het opstellen van de Transitievisie Warmte. Vanuit het Klimaatakkoord hebben gemeenten de verantwoordelijkheid om eind 2021 een eerste transitievisie te hebben die door de raad is goedgekeurd. Tenminste iedere vijf jaar actualiseren gemeenten de transitievisie. Gemeenten kunnen de regierol op verschillende manieren invullen. Ook kunnen zij hun rol na verloop van tijd aanpassen.

Bij de invulling van een regierol onderscheiden we vier basiskeuzes. Deze staan rechtsboven op de kaart weergegeven. Met variaties op deze basiskeuzes, is een groot aantal regierollen mogelijk. Op deze kaart beschrijven we vier typische regierollen. Gemeenten kunnen echter ook andere rollen of een combinatie van rollen kiezen.

We beschrijven hier de volgende regierollen: de Procesregisseur, de Afwachter regisseur, de Sturende regisseur en de Integrale regisseur. Gemakshalve korten we deze laatste drie rollen af tot 'de Afwachter', 'de

Stuurder' en 'de Integralist'. Bij de vier varianten gaat het uitdrukkelijk om rolopvattingen en niet om ambitieniveaus. Ze zijn bedoeld ter inspiratie en om binnen de gemeentelijke organisatie het gesprek aan te gaan over de mogelijke invulling van de regierol. Op deze kaart beschrijven we per regierol eerst de gemaakte basiskeuzes en vervolgens de doelen en werkwijze van de regierol. De afwegingen om te kiezen voor een specifieke invulling van de regierol, staan op een aparte, bijbehorende Afwegingskaart.

Als we verwijzen naar 'de warmtetransitie' doelen we hier op isolatie en het aardgasvrij (*ready*) maken van woningen en gebouwen door ze aan te sluiten op alternatieve warmtesystemen.

Deze kaart maakten we op basis van drie denksessies met gemeenten in opdracht van het Kennis- en Leerprogramma van het Programma Aardgasvrije Wijken. Wij danken allen voor hun denkwerk.